

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 13Co/190/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6717207925
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 06. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ama Odalošová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2019:6717207925.2

Rozhodnutie

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Amy Odalošovej a sudcov Mgr. Kataríny Katkovej a JUDr. Ivica Hanuskovej, v právnej veci žalobcu: E.. X. V., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom F. XXX/XX, XXX XX C., právne zastúpený advokátskou kanceláriou Lion Law Partners s.r.o., IČO: 36 862 461, so sídlom Komenského 14A, 974 01 Banská Bystrica, proti žalovanej: Slovenská republika, za ktorú koná Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, so sídlom Štúrova 2, 812 85 Bratislava, o zaplatenie 1 897,42 € s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Zvolen č. k. 14C/21/2017-88 zo dňa 06. 02. 2018, takto

rozhodol:

I. Rozsudok Okresného súdu Zvolen č. k. 14C/21/2017-88 zo dňa 06. 02. 2018 **p o t v r d z u j e**.

II. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % do troch dní od právoplatnosti uznesenia, ktorým súd prvej inštancie rozhodne o ich výške.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie rozhodol tak, že žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 1 897,42 € s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 1 897,42 € od 07. 04. 2017 do zaplatenia, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku (výrok I.).

Žalobcovi priznal nárok voči žalovanej na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (výrok II.).

2. V odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že žalobca sa domáhal voči žalovanej zaplatenia sumy 1.897,42 Eur s prísl. z titulu náhrady škody. Žalobu odôvodnil tým, že dňa 16.06.2008 vydal poverený príslušník ORPZ Zvolen, Úrad justičnej a kriminálnej polície - oddelenie skráteneho vyšetrovania v zmysle § 206 ods. 1 Trestného poriadku (ďalej len ako „TP“) uznesenie o vznesení obvinenia sp.zn. ČVS:ORP-703/1-OSV-ZV-2006, ktorým voči nemu vzniesol obvinenie v jednočinnom súbehu s prečinom ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 TZ. Voči uzneseniu o vznesení obvinenia podal sťažnosť. Prokurátor Okresnej prokuratúry Zvolen uznesením zo dňa 18.08.2008 sp.zn. 3Pv944/06-60 sťažnosť zamietol. Rozsudkom zo dňa 25.02.2015 sp.zn. 5T/117/2011-691 Okresný súd Zvolen ho spod obžaloby oslobodil z dôvodu, že nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý bol stíhaný. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 13.03.2015. Nárok uplatnil podľa zákona č. 514/2003 Z.z.. Právoplatným oslobodením spod obžaloby bola preukázaná jeho nevina a zároveň skutočnosť, že vznesenie obvinenia proti jeho osobe nebolo zákonné. Uplatňuje nárok na náhradu škody v zmysle § 5 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z.. Pokiaľ ide o škodu, v trestnom konaní využil svoje ústavne garantované právo na obranu a obhajobu prostredníctvom zvoleného obhajcu. Na základe tohto vyplatil advokátskej kancelárii dohodnutú výšku odmeny za vykonanú obhajobu (vrátane náhrady cestovného, náhrady za stratu času a DPH) v celkovej výške 1.897,42 Eur. Táto suma zodpovedá výške škody, ktorá mu bola spôsobená nezákonným rozhodnutím. Nárok uplatnil žiadosťou o predbežné prejednanie. Generálna prokuratúra SR mu dňa 06.04.2017 doručila odpoveď na jeho žiadosť, oznámila, že uplatnený nárok neuspokojí.

3. Žalovaná navrhla žalobu zamietnuť. Na obranu uviedla, že zákonným predpokladom zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci vydaním nezákonného rozhodnutia je, aby takéto rozhodnutie bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Konštrukcia, ktorú uvádza žalobca o tom, že uznesenie o vznesení obvinenia je nezákonným rozhodnutím z dôvodu jeho následného oslobodenia spod obžaloby, nemá oporu v žiadnom ustanovení zákona č. 514/2003 Z.z.. Uznesenie o vznesení obvinenia by bolo možné považovať za nezákonné rozhodnutie iba v tom prípade, ak by uznesenie prokurátora Okresnej prokuratúry Zvolen o zamietnutí sťažnosti ako aj uznesenie povereného príslušníka PZ o vznesení obvinenia boli zrušené rozhodnutím krajského prokurátora v Banskej Bystrici alebo rozhodnutím generálneho prokurátora SR. K takejto skutočnosti však v danej trestnej veci nedošlo. Uznesenie o vznesení obvinenia nemožno označiť za nezákonné len preto, že pravdepodobnosť spáchania skutku existujúceho v čase jeho vydania, sa v neskorších štádiách trestného konania z rôznych dôvodov nepotvrdila. Opozitný záver by viedol k popretiu základnej ústavnej zásady o prezumpcii neviny a tiež k popretiu účelu samotného trestného konania, resp. jeho časti, ktorým je prípravné konanie, ktoré by takto de facto úplne stratilo svoj význam a viedlo by k záveru, že stíhať možno len tie osoby, ktorých vina je bez pochybností preukázaná už v čase vznesenia obvinenia. Takýto stav je v reálnom živote pochopiteľne nedosiahnuteľný. Žalovaná poukázala na rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Lavrechov proti Českej republike (sťažnosť č. 27404/08) zo dňa 20.06.2013. V ňom sa konštatuje, že zlučiteľnosť zásahu pri vedení trestného konania voči určitej osobe vyžaduje, aby zásah bol zákonný, bol vo všeobecnom záujme a bol primeraný. Európsky súd pre ľudské práva vyslovil záver, že skutočnosť, že obvinený bol oslobodený spod obžaloby sama o sebe neznamená, že trestné stíhanie bolo nezákonné alebo od začiatku inak vadné. Ďalej konštatoval, že dôkazné požiadavky, ktoré je treba splniť, aby osoba mohla byť uznaná vinnou sa líšia od požiadaviek, ktoré treba splniť, aby osoba mohla byť trestne stíhaná. Zo skutočnosti, že v priebehu konania pred súdom sa dôvodné podozrenie nepotvrdilo a žalobca bol spod obžaloby oslobodený, nemožno bez ďalšieho prijať jednoduchý záver o tom, že uznesenie o vznesení obvinenia bolo nezákonné. Z platnej právnej úpravy zákona č. 514/2003 Z.z. vôbec nevyplýva, že oslobodzujúci rozsudok automaticky znamená nezákonnosť rozhodnutia o vznesení obvinenia. Z trestného spisu zreteľne vyplýva, že výsledkom prípravného konania bol súbor dvoch okruhov vzájomne opozitných dôkazov svedčiacich tak v prospech ako i v neprospech žalobcu (obvineného). Takýto skutkový stav neumožňoval prokurátorovi postupovať inak, ako podaním obžaloby súdu. Výlučne súd je oprávnený rozhodnúť o vine, či nevine, a to po vykonaní riadneho dokazovania. V prípadoch, kedy aj po vykonaní všetkých dostupných dôkazov v prípravnom konaní nie je spoľahlivo a mimo akúkoľvek pochybnosť zistené, že sa stal skutok, pre ktorý je trestné stíhanie vedené alebo do úvahy prichádza viacero verzii skutkových zistení a na podklade hodnotenia dôkazov treba rozhodnúť o tom, ktorá z nich je pravdivá, je nevyhnutné, aby prokurátor podal obžalobu a aby konečné rozhodnutie urobil súd. Preto uplatnený postup prokurátora (podanie obžaloby) bol a zostáva plne konformný s ustálenou judikatúrou súdov v trestných veciach (napr. „3/2000“). Zákon č. 514/2003 Z.z. zodpovednosť štátu za výsledok trestného konania vôbec neupravuje. Žalobca nepreukázal splnenie už prvej podstatnej a základnej podmienky, ktorou je existencia nezákonného rozhodnutia podľa § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z..

4. Okresný súd vykonal navrhnuté dokazovanie, vec právne posúdil a dospel k záveru, že žaloba žalobcu je v celom rozsahu dôvodná.

5. Okresný súd právne kvalifikoval žalobou uplatnený nárok ako nárok na náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. a skúmal splnenie jednotlivých predpokladov pre vznik zodpovednosti za škodu v zmysle tohto právneho predpisu.

6. V zmysle ustanovenia článku 46 ods. 3 Ústavy SR „každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu, či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom“. V zmysle ustanovenia § 3 ods. 1 písm. a/ zákona č. 514/2003 Z.z., štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti tohto zákona, pri výkone verejnej moci nezákonným rozhodnutím.

7. Zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím je objektívna zodpovednosť (bez ohľadu na zavinenie), ktorej sa nemožno zbaviť. Je založená na súčasnom (kumulatívnom) splnení

troch podmienok: I. existencii nezákonného rozhodnutia, II. vzniku škody, III. príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím a vznikom škody.

8. Žalobca označil ako nezákonné rozhodnutie uznesenie o vznesení obvinenia Okresného riaditeľstva PZ vo Zvolene, Úradu justičnej a kriminálnej polície sp.zn. ČVS:ORP-703/1-OSV-ZV-2006 zo dňa 16.06.2008 na základe ktorého bolo proti žalobcovi vznesené obvinenie.

9. Ten, proti komu bolo trestné stíhanie zastavené, alebo ten, kto bol spod obžaloby oslobodený, má pri splnení ďalších zákonných predpokladov podľa zákona č. 514/2003 Z.z. zásadne právo na náhradu škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia.

10. Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím a vedením trestného stíhania, ktoré neskončilo právoplatným odsúdením je špecifickým prípadom zodpovednosti štátu podľa zákona č. 514/2003 Z.z.. Rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti (zákonnosti) začatia trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania (rozsudok NS SR z 30.11.2009, sp.zn. 4Cdo183/2009). Súdna judikatúra dôvodí, že zmyslu právnej úpravy zodpovednosti štátu za škodu zodpovedá, aby každá majetková ujma spôsobená nesprávnym alebo nezákonným zásahom štátu proti občanovi (fyzickej osobe) bola odčinená. Systematickým a logickým extenzívnym výkladom dospela k záveru, že ak došlo k zastaveniu trestného stíhania alebo došlo k oslobodeniu spod obžaloby, treba s prihliadnutím na konkrétne okolnosti a dôvody vychádzať z toho, že občan čin nespáchal, a že trestné stíhanie proti nemu nemalo byť začaté. Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania sa posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím (rozsudok NS SR z 28.06.1993 sp.zn. 1Cdo53/93, publikovaný pod číslom 70 v Zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov SR, ročník 1994). Tieto závery prijaté v čase platnosti zákona č. 58/1969 Zb., sú napriek zmene právnej úpravy stále použiteľné (rozsudok NS SR, sp.zn. 1Cdo64/2008, sp.zn. 4Cdo183/2009, sp.zn. 4M Cdo15/2009).

11. Oslobodenie spod obžaloby má taký istý význam ako zrušenie uznesenia o vznesení obvinenia pre jeho nezákonnosť. Iný výklad by odporoval zmyslu právnej úpravy o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci podľa zákona č. 514/2003 Z.z..

12. Zmyslom a účelom zákona č. 514/2003 Z.z. bolo ustanoviť podmienky, za ktorých vzniká právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, a to spôsobom, ktorý umožňuje odškodniť všetky prípady, v ktorých bola poškodenému spôsobená škoda takým rozhodnutím, ktoré sa neskôr ukázalo nezákonným (nález Ústavného súdu SR sp.zn. II.ÚS 25/2011 z 24.03.2011, NS SR sp.zn. 4Cdo/183/2009 zo dňa 30.11.2009). Rovnaké dôsledky vo vzťahu k zákonnosti uznesenia o vznesení obvinenia pripísala súdna prax aj oslobodeniu spod obžaloby (rozsudok NS SR sp.zn. 3Cdo/194/2010 zo dňa 30.03.2011, uznesenie NS SR sp.zn. 7Cdo/145/2011 zo dňa 12.12.2012), ak k nemu nedošlo preto, že sa nenaplnil predpoklad o spáchaní trestného činu obvineným.

13. Neobstojí námietka žalovanej, že predmetné uznesenie o vznesení obvinenia nemožno považovať za nezákonné, pretože v čase vznesenia obvinenia boli splnené zákonné predpoklady pre tento postup a v trestnom konaní nedošlo k porušeniu základných zásad trestného konania, preto samotný výsledok trestného konania (aj oslobodenie spod obžaloby) nemusí vyvolať nezákonnosť uznesenia o vznesení obvinenia, ako základného predpokladu na vznik nároku na náhradu škody. V tejto súvislosti platí, že ústavnoprávny základ nároku jednotlivca na náhradu škody v prípade trestného stíhania, ktoré je skončené oslobodením spod obžaloby, treba hľadať nielen v ustanovení článku 46 ods. 3 Ústavy SR, ale vo všeobecnej rovine, a to predovšetkým v článku 1 ods. 1 Ústavy SR, teda v princípoch materiálneho právneho štátu. Ak má byť štát skutočne považovaný za materiálny právny štát, musí niesť objektívnu zodpovednosť za konanie svojich orgánov, ktorým priamo zasiahli do základných práv jednotlivca. Na jednej strane je povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní vyšetrovať a stíhať trestnú činnosť, na druhej strane sa štát nemôže zbaviť zodpovednosti za postup týchto orgánov, ak sa ich postup ukáže ako mylný, zasahujúci do základných práv. V takejto situácii nie je rozhodné, ako orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie, ale to, či sa ich podozrenie v trestnom konaní potvrdilo. Rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti (zákonnosti) začatia (vedenia) trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania.

14. V prejednávanej veci bolo preukázané, že rozsudkom Okresného súdu Zvolen sp.zn. 5T/117/2011-691 zo dňa 25.02.2015 bol žalobca oslobodený spod obžaloby, pretože nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý bol žalobca ako obžalovaný stíhaný. Aj keď orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie tak, že jeho výsledkom bolo uznesenie o vznesení obvinenia, ich podozrenie sa v trestnom konaní nepotvrdilo, čoho dôsledkom je existencia nezákonného rozhodnutia o vznesení obvinenia voči žalobcovi.

15. Nie je na mieste ani obrana žalovanej v tom, že by uznesenie o vznesení obvinenia bolo možné považovať za nezákonné rozhodnutie iba v tom prípade, ak by uznesenie prokurátora Okresnej prokuratúry Zvolen o zamietnutí sťažnosti, ako aj uznesenie povereného príslušníka PZ o vznesení obvinenia boli zrušené rozhodnutím Krajského prokurátora v Banskej Bystrici, alebo rozhodnutím Generálneho prokurátora SR. Okresný súd zdôraznil, že u žalobcu došlo k oslobodeniu spod obžaloby z dôvodu, že nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý bol žalobca stíhaný. Uznesenie o vznesení obvinenia nie je nezákonné automaticky tak, ako správne poukazovala žalovaná, ale v dôsledku oslobodenia obžalovaného spod obžaloby a to práve preto, že nebolo v trestnom konaní dokázané, že sa skutok stal. Nezákonnosť uznesenia o vznesení obvinenia sa potvrdila právoplatným rozsudkom o oslobodení žalobcu spod obžaloby.

16. V súvislosti s tým, že žalovaná v konaní poukázala na rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Lavrechov proti Českej republike okresný súd dodal, že len nielen z tohto rozhodnutia, ale aj z rozhodovacej činnosti NS SR vyplýva, že právo na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym postupom nie je právom absolútnym (uznesenie NS SR sp.zn. 4MCdo20/2009). Súdna prax sa ustálila v tom, že ak došlo k zastaveniu trestného stíhania alebo k oslobodeniu spod obžaloby, treba s prihliadnutím na konkrétne okolnosti prípadu a dôvody vychádzať z toho, že občan čin nespáchal a že trestné stíhanie proti nemu nemalo byť začaté. Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania sa preto posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Rozhodujúcim meradlom zákonnosti začatia (vedenia) trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania. Pri rozhodovaní o žalobe žalobcu nebol žiaden dôvod odchýliť sa od ustálenej súdnej praxe.

17. Zákon č. 514/2003 Z.z. zakladá objektívnu zodpovednosť štátu, ktorej sa nemožno zbaviť. Náhrada škody zahŕňa aj náhradu trov konania, ktoré poškodenému vznikli v konaní, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie alebo rozhodnutie o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutie o väzbe, zatknutí a inom pozbavení osobnej slobody alebo vykonané zadržanie a v konaní, v ktorom bolo rozhodnutie zrušené alebo bolo trestné stíhanie zastavené, alebo v ktorom bola vec postúpená inému orgánu (§ 18 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z.). Zákon č. 514/2003 Z.z. výslovne neupravuje nárok na náhradu škody v prípade oslobodenia obžalovaného spod obžaloby. Judikatúra ale dospela k záveru, že ide o špecifický prípad zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú začatím a vedením trestného stíhania, pri ktorom treba vychádzať z analogického výkladu úpravy najbližšej, a to z úpravy zodpovednosti za škodu spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Podstata nároku na náhrady škody sa totiž v tomto prípade neviaže na (ne)správnosť postupov orgánov činných v trestnom konaní pri začatí trestného stíhania, ale na samotný výsledok trestného konania (uznesenie NS SR z 30.03.2011 sp.zn. 3Cdo194/2010).

18. Na základe toho, že žalobca preukázal predpoklady zodpovednosti za škodu, vrátane výšku škody 1.897,42 Eur a príčinnej súvislosti okresný súd priznal žalobcovi nárok na náhradu škody spočívajúcej v trovách obhajoby v sume 1.897,42 Eur spolu s úrokom z omeškania.

19. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1, § 262 CSP.

20. Proti rozsudku súdu prvej inštancie v súlade s § 355 ods. 1 CSP, v lehote v súlade s § 362 ods. 1 CSP podal odvolanie žalovaný, z dôvodu, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h CSP).

21. Odvolateľ videl nesprávne právne posúdenie veci v závere súdu, že oslobodenie spod obžaloby má taký istý význam ako zrušenie uznesenia o vznesení obvinenia pre jeho nezákonnosť. Takýto záver podľa odvolateľa nemá žiadnu oporu v platnej právnej úprave. Zák. č. 514/2003 Z. z. neobsahuje žiadne ustanovenie, z ktorého by bolo či len hypoteticky možné takýto záver vyvodiť. Neexistuje nezákonné

rozhodnutie, ktoré je základnou podmienkou pre uplatnenie nároku. Žalovaný nespochybňuje objektívnu zodpovednosť štátu, ale namieta absenciu nezákonného rozhodnutia. Výklad pojmu zákonného resp. nezákonného rozhodnutia, tak ako je prezentovaný v rozsudku súdu prvej inštancie, je v rozpore so zákonom. Je vecou posúdenia okolností každého jednotlivého prípadu, či daná nezákonnosť bude preukázaná. Zákonnosť, či nezákonnosť rozhodnutia, je otázkou posúdenia súladu rozhodnutia s objektívnym právom. Za nezákonné rozhodnutie možno považovať iba také, ktoré už v čase jeho vydania nemalo zákonný podklad. Uznesenie o vznesení obvinenia, by bolo možné za nezákonné považovať iba vtedy, ak by toto uznesenie, resp. následné uznesenie prokurátora Okresnej prokuratúry Zvolen o zamietnutí sťažnosti boli zrušené príslušným orgánom, t. j. rozhodnutím krajského prokurátora v Banskej Bystrici alebo generálneho prokurátora SR. Nebolo preukázané, že by v trestnom konaní postupoval niektorý z orgánov činných v trestnom konaní v rozpore so základnými zásadami trestného konania vyjadrenými v § 2 Trestného poriadku. Žalovaný poukázal na nález Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 163/2013 z 13. 11. 2013, podľa ktorého za nezákonné, však nie je automaticky možné považovať každé uznesenie o vznesení obvinenia, ktoré nevedlo k právoplatnému odsúdeniu obžalovaného. Totožné závery vyplývajú aj z rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Lavrechov proti Českej republike (sťažnosť č. 27404/08) z 20. 06. 2013, podľa ktorého skutočnosť, že obvinený bol oslobodený spod obžaloby, sama o sebe neznamená, že trestné stíhanie bolo nezákonné, alebo od začiatku inak vadné. ESLP ďalej konštatoval, že dôkazné požiadavky, ktoré je treba splniť, aby osoba mohla byť uznaná vinnou sa líšia od požiadaviek, ktoré treba splniť, aby osoba mohla byť trestne stíhaná. V trestnej veci existovali dve proti sebe stojace skupiny dôkazov svedčiace v prospech, ako aj v neprospech obvineného. Podanie obžaloby v takejto situácii je plne konformné s ustálenou judikatúrou v trestných veciach. Uplatnenie zásady in dubio pro reo neprináleží prokurátorovi, ale súdu. Iba súd je oprávnený rozhodnúť o uznaní viny alebo oslobodení spod obžaloby. V okamihu podania obžaloby nemôže prokurátor, zrejme ani obvinený bez pochybností predvídať, či dokonca s istotou vedieť akým spôsobom vo veci rozhodne súd. Konanie prokurátora teda zodpovedá zásadám trestného konania a predovšetkým legitímnemu verejnému záujmu na vedení trestného konania proti konkrétnej osobe. Odvolateľ poukázal na to, že súd prvej inštancie právny základ nároku nezaložil na existencii rozhodnutia, tak ako mu to ukladá § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. ale na výsledku trestného konania. Zodpovednosť štátu (hoci aj objektívna) za výsledok trestného konania z predmetného právneho predpisu vôbec nevyplýva, a teda ide o nesprávne právne posúdenie veci. Použitie extenzívneho výkladu zákona č. 514/2003 Z. z. sa odvolateľovi javí ako nespravodlivé, pretože vo výsledku úplne neguje legitímny záujem štátu na vedení trestného konania proti konkrétnej osobe, ak je tu dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu, nezohľadňujúc pritom nespornú skutočnosť, že uznesenie o vznesení obvinenia bolo v momente jeho vydania zákonné. Vzhľadom na uvedené navrhol rozhodnutie súdu prvej inštancie zmeniť tak, že súd žalobu v celom rozsahu zamietne, alebo rozhodnutie zruší a vráti vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

22. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného navrhol rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť a priznať náhradu trov konania. Právny názor žalovaného považuje za zjavne nesprávny, nakoľko tento vychádza lez zo slovného a gramatického výkladu zákona a odporuje ustálenej judikatúre. Poukázal na nález Ústavného súdu SR zo dňa 13. 12. 2016 sp. zn. I. ÚS 540/2016. Za správny treba považovať výklad, v zmysle ktorého z hľadiska zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú rozhodnutím o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia má zastavenie trestného stíhania (ak k takémuto rozhodnutiu došlo preto, že sa nenaplnil predpoklad o spáchaní trestného činu obvineným) rovnaké dôsledky ako zrušenie uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia pre nezákonnosť. Pre posúdenie nezákonnosti rozhodnutia, resp. postupu orgánu činného v trestnom konaní, nie je rozhodujúce, ako orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie, ale to, či sa ich podozrenie v trestnom konaní potvrdilo. Ústavný súd konštatoval, že ak sa trestné stíhanie konkrétnej osoby skončilo vydaním oslobodzujúceho rozsudku bez ohľadu na dôvod, pre ktorý sa tak stalo, uznesenie, ktorým bolo obvinenému vznesené obvinenie je potrebné považovať za takýchto okolností vždy za nezákonné a zasahujúce do základných práv jednotlivca. Poukázal tiež na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/183/2009, 4Mcd/15/2009, uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 16Co/1548/2014 zo dňa 28. 01. 2016, Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 117/06, I. ÚS 320/2016, I. ÚS 395/2016. Konkrétny priebeh trestného konania nevykazoval také špecifiká a osobitosti, ktoré vylučovali možnosť zákonného postupu, resp. ktoré by znemožňovali prokurátorovi prijať záver o nezákonnosti vznesenia obvinenia. Proti oslobodzujúcemu rozsudku súdu prvej inštancie v trestnom konaní prokurátor nepodal odvolanie. Prokurátor mal už v čase rozhodovania o sťažnosti žalobcu proti uzneseniu o vznesení

obvinenia k dispozícii všetky skutkové informácie potrebné pre právne posúdenie konania žalobcu. V ďalšom priebehu trestného konania neboli zistené nové skutočnosti, ktoré by mali zásadný vplyv na právne posúdenie závažnosti konania žalobcu. Žalovaný nešpecifikoval žiadne osobitné okolnosti prípadu, na základe ktorých by bolo možné dospieť k opačnému záveru.

23. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 CSP), preskúmal vec v rozsahu podľa § 379, 380 CSP, bez nariadenia pojednávania v súlade s § 385 CSP, rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil v súlade s § 387 ods. 1, 2 CSP ako vecne správne.

24. Podľa § 387 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

25. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

26. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením rozhodnutia. V súdnej veci nezistil žiadne okolnosti, ktoré by spochybňovali správnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie, v ktorom súd venoval náležitú pozornosť zisteniu všetkých rozhodných skutočností, dostatočne zistil skutkový stav a mal spoľahlivé a dostatočné podklady pre rozhodnutie o veci. Dôvody, pre ktoré tak urobil správne rozobral v odôvodnení rozsudku. S týmito dôvodmi sa v celom rozsahu stotožňuje aj odvolací súd a v podrobnostiach na ne odkazuje.

27. Odvolanie žalovaného nepoukazuje na žiadne také dôvody, ktoré by podmieňovali zmenu rozhodnutia.

28. Odvolateľ považoval rozhodnutie súdu prvej inštancie za nesprávne z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci, keď mal za to, že nebola preukázaná existencia akéhokoľvek nezákonného rozhodnutia vydaného v trestnom konaní vedenom proti žalobcovi a mal za to, že súd prvej inštancie nesprávne založil zodpovednosť žalovaného na výsledku trestného konania a nie na existencii nezákonného rozhodnutia, tak ako mu to ukladá § 6 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z. z.

29. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávnym právnym posúdením sa rozumie subsumovanie skutkového stavu pod normu hmotného práva alebo procesného práva, ktorá v hypotéze nemá také predpoklady, aké vyplývajú zo zisteného skutkového stavu. Nesprávne právne posúdenie veci spočíva v tom, že súd použil nesprávnu právnu normu, alebo síce aplikoval správnu právnu normu, ale ju nesprávne interpretoval, a napokon právnu normu síce správne vyložil, ale na zistený skutkový stav ju nesprávne aplikoval. Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožňuje so skutkovými a právnymi závermi okresného sudu a reagujúc na odvolacie námietky žalovaného dopĺňa, že súd prvej inštancie aplikoval na prejednávajúcu vec ustanovenia správneho právneho predpisu, ktorým je v danom prípade zákon č. 514/2003 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2003/514/>> Z.z..

30. V konaní bolo nesporne zistené, že voči žalobcovi bolo vedené trestné konanie. Žalobcovi bolo vznesené obvinenie pre prečin výtržníctva v jednočinnom súbehu s prečinom ublíženia na zdraví, bolo rozhodnuté o zamietnutí sťažnosti žalobcu proti uzneseniu o vznesení obvinenia. Rozsudkom Okresného súdu Zvolen sp.zn. 5T/117/2011-691 zo dňa 25.02.2015 bol žalobca oslobodený spod obžaloby, pretože nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý bol žalobca ako obžalovaný stíhaný.

31. Zodpovednosť štátu za škodu je v zmysle ustanovení zákona 514/2003 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2003/514/>> Z.z. koncipovaná ako objektívna, bez ohľadu na akéhoľvek zavinenie. Ústavnoprávny základ nároku jednotlivca na náhradu škody v prípade trestného stíhania, ktoré je skončené oslobodením spod obžaloby vyplýva nielen z ustanovení článku 46 ods.3 Ústavy Slovenskej republiky, ale vo všeobecnej rodine aj z jej článku 1 ods.1, teda spočíva v princípoch materiálneho právneho štátu. Ak má byť štát skutočne považovaný za materiálny právny štát, musí niesť objektívnu zodpovednosť za konanie svojich orgánov, ktorým sa priamo zasiahlo do základných práv

jednotlivca. Štát nemá slobodnú vôľu, ale je povinný striktné dodržiavať právo v jeho ideálnej, škodu nepôsobiacej interpretácii. Je povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní vyšetrovať a stíhať trestnú činnosť, štát sa však nemôže zbaviť zodpovednosti za postup týchto orgánov, ak sa ich postup ukáže ako mylný, zasahujúci do základných práv. Nie je rozhodujúce, ako orgány činné v trestnom konaní hodnotili pôvodné podozrenie, ale to, či sa ich podozrenie v trestnom konaní potvrdilo. A niet sporu o tom, že žalobca bol spod obžaloby právoplatne oslobodený z dôvodu, že skutok, pre ktorý bolo trestné konanie vedené, nie je trestným činom.

32. Zmyslom právnej úpravy zodpovednosti za škodu je, aby každá majetková ujma spôsobená nesprávnym, čiže nezákonným zásahom štátu proti fyzickej osobe, bola odčinená. Ak došlo k zastaveniu trestného stíhania alebo k oslobodeniu spod obžaloby, treba s prihliadnutím na konkrétne okolnosti a dôvody vychádzať z toho, že občan čin nespáchal a že trestné stíhanie proti nemu nemalo byť začaté. Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania sa posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti (zákonnosti) začatia (vedenia) trestného stíhania, je neskorší výsledok trestného konania, ktorým je v prejednávanej veci oslobodenie spod obžaloby. Podľa názoru odvolacieho súdu potom neobstojí odvolacia námietka žalovaného opierajúca sa o tvrdenie, že obvinenie bolo žalobcovi vznesené v súlade so zákonom, resp. že pre vznesenie obvinenia boli splnené všetky zákonné podmienky, nakoľko dostatočne nezohľadňuje objektívny charakter zodpovednosti štátu za škodu, tak ako je koncipovaný v zákone č. 514/2003 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2003/514/>> Z.z. Súdna prax dospela k záveru, že pri posudzovaní nároku na náhradu škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia, ak došlo k oslobodeniu spod obžaloby vyšla najavo nezákonnosť rozhodnutia o vznesení obvinenia preto, že sa nenaplnil predpoklad o spáchaní trestného činu obvineným, trestné konanie končí a zanikajú účinky vznesenia obvinenia a zrušenie takéhoto rozhodnutia sa súčasne z tohto dôvodu stáva bezpredmetným nadbytočným (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 3Cdo/194/2010 <<http://merit.slv.cz/3Cdo/194/2010>> zo dňa 30.03.2011, uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 7Cdo/145/2011 <<http://merit.slv.cz/7Cdo/145/2011>> zo dňa 12.12.2012, Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp.zn. II.ÚS/25/2011 zo dňa 24.03.2011, uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 4Cdo/183/2009 <<http://merit.slv.cz/4Cdo/183/2009>> zo dňa 30.11.2009). V tomto smere neobstojí odvolacia námietka žalovaného, že uznesenie o vznesení obvinenia žalobcovi nebolo zrušené z dôvodu nezákonnosti.

33. Odvolacia námietka žalovaného, že uznesenie o vznesení obvinenia žalobcovi nemožno považovať za nezákonné, nie je dôvodná nakoľko boli splnené všetky podmienky pre vznesenie obvinenia. V tomto smere žalovaný tvrdil, že o neoprávnený zásah do práv obvineného nejde, ak orgány činné v trestnom konaní postupujú v súlade s ustanoveniami Trestného poriadku, skutočnosť, že žalobca bol oslobodený od obžaloby, neznamena nezákonnosť vedeného trestného stíhania.

34. Neobstojí ani poukaz žalovaného na právne závery vyslovené v Náleze Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. II. ÚS 163/2013 <<http://merit.slv.cz/II.US163/2013>>-50 zo dňa 13.11.2013, podľa ktorých: „vydanie uznesenia o vznesení obvinenia nemožno bez ďalšieho považovať za nezákonné, resp. odporujúce zákonu, iba z dôvodu, že v čase jeho vydania existujúca pravdepodobnosť o spáchaní určitého skutku konkrétnou osobou sa neskôr z rôznych dôvodov nepotvrdila“ (právna veta). Tieto právne závery nespochybňujú, že zodpovednosť štátu je v zmysle ustanovení zákona č. 513/2004 Z.z. objektívna, ktorej sa štát nemôže zbaviť. Rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti zákonnosti začatia vedenia trestného stíhania je nielen to, že v čase jeho vydania existujúca pravdepodobnosť o spáchaní určitého skutku konkrétnou osobou sa z rôznych dôvodov nepotvrdila, ale rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti začatia vedenia trestného stíhania je neskorší výsledok tohto trestného stíhania. Odvolací súd v tomto smere poukazuje na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 4Cdo/183/2009 <<http://merit.slv.cz/4Cdo/183/2009>>, 4MCdo/15/2009 <<http://merit.slv.cz/4MCdo/15/2009>>, ktorých právne závery nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky spochybnené neboli. Len výňatok z uvedeného nálezu (II. ÚS 163/2013 <<http://merit.slv.cz/II.US163/2013>>-50 z 13.11.2013) nespôsobuje posun v judikatúre súdov Slovenskej republiky, ktorú žalovaný napriek tomu, že ide o ustálenú rozhodovaciu prax, nepovažuje za správnu a zodpovedajúcu zákonu. V konečnom dôsledku Ústavný súd Slovenskej republiky v neskoršom náleze sp.zn. I. ÚS 540/2016 <<http://merit.slv.cz/I.US540/2016>>-33 zo dňa 13.12.2016 konštatoval, že „nárok na náhradu škody spôsobenej začatím a vedením trestného stíhania, ktoré neskončilo právoplatným odsúdením, je špecifickým prípadom zodpovednosti štátu podľa zákona č. 514/2003 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2003/513/>> Z.z. účinného od 1. júla 2004 a rovnako aj podľa predtým platného zákona

č. 58/1969 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1969/58/>> Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom účinného do 30. júna 2004 (ďalej len „zákon č. 58/1969 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1969/58/>> Zb.“). Súdna judikatúra dôvodí, že zmyslu právnej úpravy zodpovednosti štátu za škodu zodpovedá, aby každá majetková ujma spôsobená nesprávnym či nezákonným zásahom štátu proti občanovi (fyzickej osobe) bola odčinená, a dospela k záveru, že ak došlo k zastaveniu trestného stíhania alebo k oslobodeniu spod obžaloby, treba s prihliadnutím na konkrétne okolnosti a dôvody vychádzať z toho, že občan čin nespáchal a že trestné stíhanie proti nemu nemalo byť začaté. Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania sa posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti (zákonnosti) začatia (vedenia) trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania. Tieto závery prijaté súdnou judikatúrou v čase platnosti zákona č. 58/1969 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1969/58/>> Zb. sú napriek zmene právnej úpravy stále použiteľné (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 M Cdo 15/2009) a svojou rozhodovacou činnosťou ho v prevažnej miere potvrdzuje aj ústavný súd (napríklad III. ÚS 117/06 <<http://merit.slv.cz/III.US117/06>>, I. ÚS 320/2016 <<http://merit.slv.cz/I.US320/2016>>, I. ÚS 395/2016 <<http://merit.slv.cz/I.US395/2016>> a iné). Ústavný súd uviedol, že „ak sa trestné stíhanie konkrétnej osoby skončilo vydaním oslobodzujúceho rozsudku bez ohľadu na dôvod, pre ktorý sa tak stalo, uznesenie, ktorým bolo obvinenému vznesené obvinenie, je potrebné považovať za takýchto okolností vždy za nezákonné a zasahujúce do základných práv jednotlivca“. Ustálená rozhodovacia prax bola potvrdená aj rozhodnutím

Najvyššieho súdu SR spisová značka 4Cdo/66/2018 zo dňa 21. novembra 2018. V súlade so zisteným skutkovým stavom a ustálenou rozhodovacou praxou súdov odvolací súd vyhodnotil v danom prípade (ne)aplikáciu rozsudku Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Lavrechov c/a Česká republika, na ktorý poukázal žalovaný, nakoľko v danom prípade išlo o posudzovanie zodpovednosti štátu na základe odlišných skutkových okolností. Sťažovateľ bol oslobodený spod obžaloby a súd tiež rozhodol o prepadnutí peňažitej záruky, pretože sťažovateľ maril trestné konanie (sťažovateľ zaplatil peňažnú záruku na základe čoho bol prepustený z väzby, bolo mu uložené, aby sa zdržoval a preberal poštu v mieste svojho trvalého bydliska, čo však nespĺnil). Európsky súd v súvislosti s prepadnutím peňažitej záruky konštatoval, že zásah zákonný bol a súčasne sledoval legitímny cieľ riadneho vedenia trestného konania. Odvolateľ neuviedol žiadne skutočnosti, z ktorých by bolo možné vyvodiť, že v danom konkrétnom prípade štát nezodpovedá za škodu vzniknutú žalobcovi.

35. Odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie dospel k záveru, že žalobca v konaní preukázal všetky predpoklady objektívnej zodpovednosti žalovaného za škodu.

36. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd odvolaním napadnuté rozhodnutie podľa § 387 ods. 1, 2 CSP ako vecne správne potvrdil, vrátane výroku o trovách konania pred súdom prvej inštancie, ktorý správne rozhodol vzhľadom na pomer úspechu v spore.

37. Pri rozhodovaní o trovách odvolacieho konania vychádzal odvolací súd z ustanovenia § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1, 2 CSP. Odvolací súd pri svojom rozhodovaní aplikoval zásadu zodpovednosti za výsledok (zásadu úspechu) vyplývajúcu z ustanovenia § 255 ods. 1 CSP. V predmetnom prípade bol v odvolacom konaní plne úspešný žalobca, preto mu podľa vyššie uvedených ustanovení vzniklo právo na náhradu trov odvolacieho konania, ktoré mu odvolací súd priznal proti žalovanému v rozsahu 100%.

38. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania, t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpisu uvedie, tiež proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).